

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

100
YIL
T.C. CUMHURİYETİN YÜZÜNCÜ YILI

7/8048
6K83

Sayı : E-56020453-610-69-1736/2595
Konu : Yazılı soru önergesi

02/02/2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 12/01/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1359884 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8048 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-69-1735/2594
Konu : Yazılı soru önergesi

09/05/2024

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8048 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında "tutsak" kavramı yoktur. Ceza infaz kurumlarında, haklarında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşen "hükümlü"ler ve mahkûmiyet kararı verilen ancak hükmü kesinleşmemiş "hükümsüz"ler ile mahkemeler ve sulh ceza hâkimliklerince tutuklama kararı verilen "tutuklu"lar barındırılmaktadır.

II- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri; idari denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri; sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları; idari özerkliğe sahip kurumların denetimi kapsamında 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu; parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri; uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT), 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından düzenli aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleriyle ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine tevessül edilmektedir.

III- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaş gibi tüm sağlık hizmetlerinden tıbbî gereklilik çerçevesinde ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri Devletin teminatı altında ve ücretsizdir. Hükümlü ve tutukluların beden ve ruh sağlığının korunması ve hastalıklarının tanısı için ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için 30/04/2009 tarihli Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol ve 26/01/2017 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları Arasında Düzenlenen Protokol hükümleri dikkate alınarak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

IV- Arama, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Arama" kenar başlıklı 36. ve 28/3/2020 tarihli ve 2324 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 34. maddesinde düzenlenmiştir.

Arama hükümlerini düzenleyen ceza infaz mevzuatımız, Ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler ve uluslararası düzenlemeler dikkate alınmak suretiyle hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararının "Arama ve Kontroller" başlığını taşıyan 54. maddesinde, görevlilerin arama yaparken uyacakları detaylı prosedürlerin olması, arama yapılacak hallerin ve arama şekillerinin ulusal mevzuatta düzenlenmesi, aranan kişilerin küçük düşürülmemesi, aramanın hemcins olan görevliler tarafından yapılması gibi hususlara yer verilmiştir. Yönetmeliğin 34. maddesinde yer alan düzenleme de söz konusu Tavsiye Kararındaki hükümler ile paralellik arz etmektedir.

Aramanın amacı, kurumda bulundurulması yasak olan eşya ve kanunla yasaklanan uyuşturucu maddelerin yanı sıra telefon ve sim kartı gibi haberleşme araçları ile bıçak ve jilet gibi kesici ve bereleyici aletlerin kuruma girişinin önüne geçmektir. Ayrıca, terör örgütlerinin ceza infaz kurumundaki hükümlü ve tutuklularla bağlantılarını kesmek için örgütsel iletişim niteliğinde değerlendirilebilecek haberleşme evrak ve belgelerinin kuruma girişinin engellenmesi hedeflenmektedir.

Bu çerçevede insan onuru ve haysiyetine saygı ile utanma duygusunun ihlal edilmemesi esasları doğrultusunda yapılan aramalar, kurumların güvenliğinin sağlanabilmesi için tedbir amaçlı gerçekleştirilmekte olup, herhangi bir keyfi uygulama söz konusu değildir.

V- 5275 sayılı Kanunun "Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı" kenar başlıklı 67. maddesinin birinci fıkrasında, ceza infaz kurumlarında merkezî yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak hükümlünün radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahip olduğu; ikinci fıkrasında, merkezî yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verileceği, bu cihazların, bedelinin hükümlü tarafından ödenmesi koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınacağı, her ne biçimde olursa olsun dışarıdan gelenler tarafından getirilen radyo, televizyon ve bilgisayarların kuruma alınmayacağı; üçüncü fıkrasında, kapalı ve açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde ancak, eğitim ve iyileştirme programları çerçevesinde kurum yönetimince belirlenen yerlerde görsel ve işitsel eğitim araç ve gereçlerinin kullanımına izin verilebileceği, eğitim ve iyileştirme programları gerekli kıldığı takdirde denetim altında internetten yararlanılabileceği, hükümlünün odasında bilgisayar bulunduramayacağı, ancak Adalet Bakanlığının uygun görmesi hâlinde eğitim ve kültürel amaçlı olarak bilgisayarın ceza infaz kurumuna alınmasına izin verilebileceği; dördüncü fıkrasında, bu hakların tehlikeli hâlde bulunan veya örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabileceği hükümlerinin yer aldığı mâlumlarıdır.

VI- Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler" konulu, 22/01/2007 tarihli ve 45/1 Nolu Genelgenin "Ortak Etkinlikler" başlıklı Üçüncü Bölümünün 13. maddesinde, güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutukluların, 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebileceği, bu faaliyetin hafta içerisinde açık görüş, avukat ve ziyaretçi görüşlerini aksatmayacak şekilde yapılacağı belirtilmiştir.

VII- Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 15/03/2024 tarihli cevapta;

A) Soru önergesinde adı geçen hükümlünün Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı, adı geçen talebi üzerine Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi Kulak Burun Boğaz Polikliniğine sevk edildiği, muayene, tetkik ve tedavilerinin yapıldığı, reçete edilen ilaçların kendisine teslim edildiği, adı geçen bekleyen bir sevk talebinin bulunmadığı,

B) Kurumda merkezi yayın sisteminin bulunduğu, teknik alt yapının elverdiği ölçüde TV kanallarının merkezi sistem üzerinden yayınlandığı,

C) Kurumda tüm iş ve işlemlerin mevzuat hükümlerine uygun olarak gerçekleştirildiği,

Ç) Soru önergesinde belirtilen aksi yöndeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

